

ébe.

ó,

rendü

vagy

nyvek

ktatást

elben,

reske-

lijazás

ható"

talába

30—x.7

tett

ás

adó.

am"

tat

-2.2

ly.

n,

■ ■

Szerkesztőségi iroda:
Nagybecskerek,
Zápolya-utca 1-ös szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:
Pleisz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizet-
ések és a lap szétküldésére ve-
netható felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP
Felkötő szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak:
Egész évre ——— 24 kor.
Félévre ——— 12 .
Negyedévre ——— 6 .
Egy óra ——— 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések
a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknak.

Megjelenik
vasár- és ünneppnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1908.

XXXVII. évfolyam 17. szám.

Szerda, január 22.

Horvát álom.

Nagybecskerek, január 22.

Nem állam, illetve Kazinczynak szó-
kurtitása előtt állodalom, hanem csak álom
ez a horvát nagyzási hóbort. Mit is akar
e kicsike nép, e jelentéktelen frakció a
délslávok területén? Hogy a Balkánfölszi-
get nyugoti reddőzt táját egy államtestbe
fogalja? Hogy Boszniát, Dalmáciát és az
alpi szloven tartományokat egyesítse? Ezért
berzenkodik? Bajosan lesz abból valami.

A Balkán felszigetnek reddőzt hegyes
nyugoti tájan a szerbség tulnyomó, keleten
a felsziget rögös, szakadékos felében a ru-
mének és bolgárok, a déli végeken a gör-
rögség parancsol, Mindezek az orthodox egy-
házak hivei, ami a Balkán felszigeten nem
pusztán felekezeti, hanem politikai kérdés.
Az a három millió katolikus horvát rá
nem tukmálhatja római kulturáját a helle-
nek bizanti kultúrához tartozó orthodox
népeire. Felfogás dolga, hogy nagyobb-e a
horvátok művelődése a szerbek műveltsé-
généél, de az nem egyéni vélemény, hogy
sem a szerbek, sem a szlovének nem áhi-
toznak a horvátokba olvadni.

Aki csak valamelyest konyit a szláv
népek ethnográfiájához, az sohasem fogja
elbinni Danilovszkynak és Supilonak, hogy
a szlovének feláldozzák irodalmukat és
nemzetiségüket a horvátok kedvéért; hogy
a szerbek áttérjenek a katolikus, vagy
viszont politikai okokból a horvátok az
orthodox hitre. Így magában az a három
millió horvát semmit sem csinálhat a Bal-
kán felszigeten 15 millióval szemben.

Igaz, hogy a horvátok csupán a reddő-
zött hegyek vidékein akarnak terjeszkedni,
a felsziget közepét a szerbeknek, a keleti
részét a ruméneknek és bolgároknak en-
gedik át, de hogy Boszniában birnának a

szerbséggel, Dalmáciában a városok olasz
értelemességével, azt épp oly kevésbé hiszem,
minthogy a Horvátországhoz hazaárulóan
odacsapott szlavonmegyék en tour de main
horvátokká váljanak.

Történelmileg meggyökeresedett szoká-
sok és faji jellegvonások választják el a
horvátokat a szerbektől s ezek még a
nyelv közösségénéél is erősebbek. A csehek
és tótok is közös gyökérből sarjadtak,
mindamelllett eszük ágába sincs a tótok-
nak csehekké átvedleni, amint az amerikai
jénkiknek sem jut eszibe az a bolond
gondolat, hogy angolokká legyenek, pedig
közös a nyelvük és kulturájuk, miként a
szerbeknek, horvátoknak.

Az utóbbiak kulturája nem is közös.
Rómához huzott Horvátország, Bizancz-
hoz Szerbia. Szt. László püspökség alapi-
tásával biztosította uralmát Zagrábban, az
orthodox szerbekkel azonban sem Imre,
sem Nagy Lajos térítése, sem protestáns
prédikátorok missziói nem bírtak vala.
Megmaradtak hitük, nemzeti különállásuk
mellett. Két külön világ a keleti és nyugoti
egyházi és nemzeti felfogás, — ezt át-
hidalni képtelenség.

Azért roppant csodálkozom, hogy
magyarországi szerb diákjaink nem tanul-
ják oly szorgalmasan a hellen nyelvet,
mint a balkáni szerbek növendékei. Hiszen
nemzeti multjuk egészen a hellen nyelv
aktáiba van elraktározva, a miként a hor-
vátok kulturális multja a latin és olasz
nyelvek emlékeiben. Mindkettőre nézve
nemzeti jelentőségű, melyik nyelv kulturá-
ját mivelik és folytatják.

A horvátok a magyarok politikai hege-
monijához csatlakoztak, mert Sz. István
végleg szakított az orthodox egyházzal,
melynek különösen a Délvidéken sok hive
volt a IX. és X. században, de a későbbi

századokban is. Horvátországnak nem volt
oka megbánni e csatlakozást. Kis kulpa-
melléki országát a tengerig és Drávaig
terjesztette, iskoláit, városait, vasutait ma-
gyar pénzen építette, kulturáját magyar
szubvenciókból tartotta fenn, midőn tehát
most e történelmi alap ellen ágaskodik,
midőn meg akarja bontani a közjogi kap-
csot s Ausztriához akar társulni, nem-
csak történelmét hazudtolja meg, nem
csupán a multját rugja fel, hanem a
jövőjét is kockára veti, mert Ausztriában
nincs keresni valója, az olaszok nem
osztják meg velük a tengert, Dalmácia és
Bosznia történelmileg magyar szerzemény,
nem osztrák birtok, tehát velünk, nem
Ausztriával lesz a horvátoknak leszámolni
valója, ha e tartományok birtokába akar-
nának jutni. Azután nem is horvát, hanem
európai, nevezetesen a földközi tengeri
hatalmakat érdeklődő kérdés, kié legyen
Dalmácia, Bosznia, Albánia, szóval a
Balkán felsziget nyugoti fele?

Ezért álom az a horvát állam. Kis
népek chauvinizmusa megbocsátható lel-
kesülés ugyan, csak nevetéssé ne váljék,
könnyen az aesopusi béka sorsára juthat.
Amint a művészetben, a politikában is
nevezetes elv: az önmérséklet s illet kicsi
népeknek nem szabad szem előtt tévesz-
teniök.

Dr. Czirbusz Géza.

Törvényjavaslat a vándorcigányokról. Sa-
massa János országgyűlési képviselő a minap
törvényjavaslatot nyújtott be a képviselőházban a
vándorcigányok letelepítéséről s a fölöttük való
kivételes bíraskodásról. A törvényjavaslatot most
kinyomatták és szétosztották a képviselők között
A tervezet kényszer útján való letelepítésével
akarja megoldani a cigánykérdést, amely nyílt
sebe a huszadik századnak.

A „TORONTÁL” tárcája.

Kis mama.

— Nem szabad többet olvasnod, Bertrand
bácsi. Elrontod a szemed.
Az öreg ur az ablaknál ült s letette a köny-
vet. Viszanzézt a kandalló felé. A láng gyöngön
világította be a szobát.
— Csakugyan, már egész sötét van. Olyan
érdekes ez a könyv, hogy nem is vettem észre.
Felállott s a kandalló felé lépett.
— Miért nem gyujtasz lámpát, Madelaine?
— Miért, bácsikám? Te a klubba mégy, —
éppen ideje — és én nagyon jól tudok meren-
geni a sötétben is.
— Tényleg, ma ülés van.
Az órájára nézett.
— Valóban, ideje menni. Pedig szerettem
volna megvárni a fiatal urat. Mindig ilyen pon-
tatlán ez a Jean?
— Legtöbbször, Bertrand bácsi.
— Az okatlan. A házirendet minden fél-
meddig művelt ember betartja. A fickó egész
megbomlott. A legbolondosabb ideái vannak.
Különben te bizalmasa vagy. Tudod mi az ujság?
— Mit mondasz te „ujságnak”, Bertrand
bácsi?
Az öreg ur kurtán nevetett.
— Ismered a széklepet. Képzeld, meg
akar házasodni.
— Megházasodni?!
Az öreg ur hirtelen megfordult; ez a hang
nagyon csodálatos volt. Mint a kiáltás — kétségbe-
esett . . . Csöndesen közelebb lépett s a sötét-
ben ki akarta kptatni a fiatal leány arcát.
— Nem tudtad, Madelaine?
— Nem, nem tudtam.
Az öreg ur megráta a fejét. Vajjon nem
csalódott az elébb? A puha hang most olyan
nyugodt, mint máskor.
— Erre gondol a bódult. Beiehabarodott

egy kis libácskába, az öregek kaptak rajta, a
kicsike meghal nála nélkül, ezzel vége. Meg kell
házasodni. A kicsikét különben boldogtalanná
teszi. De én egyszerűen nem tűröm az egészet.
Az asztalra csapott, hogy a poharak össze-
csörrentek.
— Jean nagykoru, Bertrand bácsi. A nem-
tűrésnek vége. És ha szerencséje . . .
— Szerencse? Bolond ötlet, semmi más!
Persze, én nem befolyásolhatom, de te, Ma-
delaine, te!
Hozzálépett s gyöngéden tette vállára a kezét.
— Te okos vagy, leányom, te vagy a mi
kis báziasszonyunk, a „kis mamánk”; beszélj a
fejével . . . jó?
— Neked a klubba kell menni, Bertrand
bácsi.
— Miért kerülöd a választ, Madelaine?
— Bertrand bácsi!
Megint az a csodás, keserű hang. Sójajtvá
fordult meg az öreg ur.
— Na, isten áldjon, gyermekem. Ha van jó
dolgod, tudod mit tegyél.
Csöndesen huzta be az ajtót.
Kis ideig csönd volt.
Egyszerre csak az előszobában gyors, ér-
lyes léptek hallatszottak.
Madelaine felugrott s egy pillanat mulva
kigyultak a középszállar villanyrözsái. De hirtelen
ujra lecsavarta és sötétben maradt.
Az ajtót hevesen felnyitották s csöndesen
zártá be a belépő ifju.
— Madelaine, — hangzott habozva.
— Tessér, Jeannot.
— Itt vagy? Jó estét, Madelaine. Abrándo-
zol, sötétben, jéghölg? Hová bujtál? Nem látni
semmit!
— Itt vagyok a kályhánál. Gyer ide te is,
Jeannot. Itt olyan kedves.
Gyorsan odalépett, fotelt hozott mellé s
belesteppdnt.
— Jó estét, Médi. Szeretted a sötétet? En-
gen bánt. Minél világosabb, annál jobb.

— Kedvetlen vagy?
— Kedvetlen? Nem, ideges, türelmet-
len, — ah!
Hátravetette fejét, hogy csaknem a vállát
érintette a leánynak. Ez csöndesen, habozva
végigsimította az arcát. A férfi megragadta a
kezecskét s zemeire szorította.
— Nincs már bizalmad a „kis mamához”
Jeannot? Azt hittem, valamit akarsz mondani.
— Isten tudja, Madelaine, régen, — de
most —
— Nos, most? Már nem vagyunk a
régiek?
— De, de . . . hanem most ez igen ne-
héz! Olyan eset, mikor a férfinak magamagával
rendben kell lenni.
— Egy férfinak, igen! De a „kis mamának”
Jeannot ma is csak kis fiu, akinek segítség kell.
— Hogy beszélsz! Pedig sokkal fiatalabb
vagy nálam.
— Években, de az nem számít. Nos, rajta,
Jeannot . . .
— Ugy sem segíthetsz rajtam.
— Nono. A papa itt volt az elébb. Na-
gyon dühös.
— Tudom. Nem tehetek róla.
— Szeretted a leányt, Jean?
A fiu fölnezt a leány megvilágított arcába.
— Tudod? . . .
— Hogy a kis Juliette Gerlachot el akard
venni? . . . Oly helkan szólt, alig lehetett érteni.
— Hát mit tegyek? Muszáj. Olyanformán
hallatszott, mint valami dacoskodó gyerek szava.
— Miért muszáj, Jean? Szerelmes vagy belé?
— Szerelem, szerelem! Ugyan ne kiozz,
Ma! Szerelmes! Mit tudom én! A kicsike édes
és szeles; Az öregek azt mondták, hogy meghal
nálam nélkül s hogy komponittáltam vigyázatlan
modorommal. Szóval, miért ne vegyem el Juliet?
Tetszik, illik hozzám; egy kis barika, de a tul-
okos hölgyek ugyis kényelmetlenek. Vagyona
nincs, de én eleget keresek. Tehát, miért ne a
kicsikét, ha neki ez tetszik?

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 8 órától kezdve 1/2-ig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 15 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/2-től 7-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délelőtt gőzfürdő. A kádfürdő reggeltől este 6-ig nyitva marad.

A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület ingyenes olvasóhelyisége és könyvtára nyitva mindennap d. u. 5 órától este 10 óráig, vasár- és ünnepnapokon d. u. 2 órától este 10 óráig.

Február 1. Kulturstély.
Január 27. Városi közgyűlés.
Február 10. Közig. biz. ülés.
Február 29. Nyomdász jux-estély.

— **Kinevezés.** A m. kir. igazságügyminiszter dr. Herke Ferenc szabadkai kir. járásbíró-sági joggyakornokot a nagyszentmiklósi kir. járásbíróshoz aljegyzővé nevezte ki.

A m. kir. vallás- és közoktatási miniszter Markovics Katalin okleveles tanítónőt a crepájai állami elemi iskolához rendes tanítónővé kinevezte.

— **Városi közgyűlés.** A városi képviselőtestület folyó hó 27-én, hétfőn fogja megtartani az idei első közgyűlését. A közgyűlést megelőzőleg az állandó választmány holnap délután 3 órakor fog összeülni a közgyűlési tárgyak előkészítésére.

— **Tanácsülés.** A városi tanács ma délelőtt 11 órakor dr. Perisics Zoltán polgármester elnöklésével tanácsulást tartott, amelyen rendes folyó ügyeket tárgyaltak.

— **Az új csanádi püspök felszentelése.** Csernoch János, az új csanádi püspök — mint jól informált helyről jelentik — Temesvárott fogja magát püspökké felszenteltetni. A püspököt Hornig Károly báró, veszprémi püspök fogja felszentelni, akit az új püspökhöz régi barátság fűz még abból az időből, amikor a primási iroda igazgatója volt.

— **Ankét a kivándorlásról.** A Magyar Társadalomtudományi Egyesület e hónap 24-én és 25-én, pénteken és szombaton tartja meg nyilvános ankétját Budapesten a kivándorlásról és visszavándorlásról. Az ankét színhelye a Vármegyeház (Városház-utca 7.) díszterme, kezdik pénteken 4 órakor, szombaton 3 órakor. A kérdés előadója Farkas Pál dr., hozzászólásokat jelentettek be addig Hieronim Károly, Gerster Béla, Gieswein Sándor országgyűlési képviselő, Rubinek Gyula az O. M. G. E. igazgatója, Léwy Béla dr., az O. M. K. E. főtitkára, Hatvany Deutsch József, Buday Barna országgyűlési képviselő, Eszterházy Mária gróf orsz. képviselő, Jankó Ágost Torontálvármegye alispánja, Balázs Károly jogakadémiai tanár, Hencz Károly orsz. képviselő, Moskovits Iván orsz. képviselő, Beck Gyula báró, a Magyar Jelzálogbank h. igazgatója, dr. Kovács József, az Adria főtitkára, Zerkovitz Emil, a

Hevesen, szakgatva beszélt, csak úgy rohan-tak gondolatai.

— Szerelmes vagy bels, Jean? — ismételte Madelaine s oly lélekszakadva, hogy Jean elámulva emelte föl fejét.

— Eppen te kérdeztél ezt?

— Eppen én? ...

A fiú fölnevetett.

— Hogy egy nő olyan vak lehet! Tulajdonképp te vagy az oka.

— Én?

— Már tud vagyunk rajta, Madelaine, elmesélhetem. Csak nevezd ki. Ismered. Tudod, hogy nem vagyok jellemes férfi, gyöngy, befolyásolható ember vagyok. Talán a nevelésem az oka. Tudom is én. De — régebben nem ismertem így magam, volt illúzióm magam felől. Akkor — a mama halála után, mikor te hozzánk jöttél — lásd Madelaine, egy csodaszép álmot álmodoztam. Azt mondják, a szerelem erőssé tesz. És én úgy éreztem.

Megcsuklott és csendesen folytatta:

— Te, Madelaine, te az erős, erélyes, te csinálhattál volna valamit belőlem... én baléd akartam fogózní, Madelaine... én oly eszevesztetten imádtalak... de te sohase vettél engem komolyan, te kinevetted a szókelepet. Kinevettem magam azért nem volt kedvem. Tragikusan sem veszem ugyan az életet. Olyan voltam, a milyennek akartál. Te „his mama” akartál lenni s én a te tanácsod szerint jártam mindenben... Lásd, a kis m. díke, Julie, az komolyan vesz engem! az megfogott, azért mentem olyan messze a dologgal... És ezért vagy te mindenek az oka!

Fölgrott, le- s följárkált. Hirtelen megállott a leány fotele mögött s föléje hajolt.

— Nos, nevezd hát! Miért nem nevezsz?

A leány hátrahajította fejét és ránézett. A kandelabó meg-megvillanó lángjánál látszott, hogy szeme könnyben úszik.

— Madelaine! — kiáltott az ifju.

— Jeannot, édes, öreg, bamba Jeannot-m!

Kereskedelmi Múzeum amerikai levelezője. Vargha Gyula, a statisztikai hivatal igazgatója, Szász Zsombor orsz. képviselő, Marczeli Henrik egyetemi tanár, Gaál Jenő műegyetemi tanár, Malonyay Tamás sztrófkói főszolgabíró stb.

— **Összeeggett gyermek.** A szülői gondatlanságnak esett áldozatul tegnap egy kis gyerek, Klein Anna nagybecskereki lakosnő ugyanis tegnap délután eltávozott hazulról s otthon egyedül hagyta 3 éves Róza nevű leánykáját. A kis gyerek valahogy tűzhöz ért, meggyuladt s mire anyja estefelé hazajött, a gyereket összeeggye holtan találta. A gondatlan anya ellen megindították a vizsgálatot.

— **A törökbecsei Leiningen-szobor.** A Törökbecsén felállítandó gróf Leiningen Károly 1848/49. honvédtábornok szobrára 1908. évi január 10-ig a következő újabb adományok folytak be:

Privigyey Pa. Péter Budapest vall. és közokt. miniszterium 10 korona, Czipoth István T. Rákás 1—, Községelöljáróság Sákod 1-80, Mézesölly Dezső Budapest 2—, Biszkap Béla Németsgrub 2—, dr. Gémesi Imre kir. közjegyző Billed 3—, Tilger Mihály Zombolya 6-40, Badiczky Lajos Nagykanizsa 1—, Csörtea Sándor utbiztos Szamosújvár 2-20, Gacs községi pénztára 5—, Tihanyi Vilmos Sopron 22—, Anszta István utmester Kalocsa 2—, Szvák Mihály közs. iktató Szarvas 1-60, Berögmezei vizszab. és árment. társulat Beregszász 50—, Varga Károly községi jegyző Nagyszékely 2—, Sántha Dezső kir. közjegyző Tassád 10—, Murka Lajos törvényszéki irodai igazgató Nagybecskerek 1—, Szabó Zsigmond Kömlőd 6—, Sebasi Ákos kir. közjegyző Segesvár 2—, Járasi főszolgabíró Nagykapos 11—, dr. Rónay Károly kir. közjegyző Budapest 5—, Polányi Géza kir. közjegyző Nagymihály 4-04, Vigh Dániel Nagykikinda 4—, Király Béla Beregsom 2-40, dr. Rüll János Mohács 1—, Laky Zsigmond Szombathely 5—, Antalfalvai járási takarékpénztár 2—, dr. Fésüs György Fiume 4—, Szolnokvármegye törvényhatósága 100 korona.

— **Tűz egy kirakatban.** Nagy veszedelemben forgott tegnap Nagybecskerek egyik előkelő üzlete, a Stagenschmidt János-féle posztókereskedés. Ugyanis 6 és 7 óra között az egyik kirakatban, annak felső részén, hol nagy fényű izzólámpák vannak elhelyezve, hirtelen füst támadt s a könnyű batisztkelmék valahogy lángot fogtak. A lángok csakhamar tért hódítottak a kirakatban, úgy, hogy pár pillanat alatt az egész kirakat lángokban állott. Szerecsérel a személyzet idejében vette észre a tüzet, mely, ha a kirakathól kicsap, könnyen hatalmába kerithette volna az egész boltot. Így rögtön hozzá láttak az oltáshoz és lokalizáláshoz. A kirakathól mindent kihánytak, az izzólámpákat, drótokat leszakították s az égő kelmékre vizet locsoltak, úgy, hogy a tüzet csakhamar elfojtották. Hogy miképpen keletkezett a tűz, azt pozitíve nem tudják. Vagy rövidzárlat folytán, vagy pedig annak következtében, hogy

azok a könnyű batisztkelmék egész közvetlen közelében voltak a nagy fényerejű 32 es izzólámpáknak. A kár egyébként biztosítás révén megtérül. A tűz éppen korzó idején ütött ki a kirakatban s így nagy közönség bámulta.

— **A köz- és magántisztviselők nyilatkozata.** Az idei farsangból a köz- és magántisztviselők is ki akarják venni a maguk részét. Tegnap este 8 órakor dr. Perisics Zoltán polgármester elnöklésével ugyanis ülést tartottak, melyen elhatározták, hogy március 1-én nagyszabású tanácsulást rendeznek a kaszinó összes helyiségeiben. Az estély felette fényesnek ígérkezik.

— **A jótékony szívek figyelmébe.** A nemesszívű közönség jószágához fordulunk, amidőn kérjük, hogy egy szerencsétlen munkaképtelen asszony számára, ki öt kicsi gyermekével éhezik és nyomorog s kinek férje Amerikában van, bármi esekély könyöradományokat juttasson a „Torontál” kiadóhivatalába.

— **Leányrablás.** Ismét leányrablásról érkezik hír. Popov Arkádia, Marjityev Vazul, Gyurics István és Zselszky András szerbenzenzai legények özv. Gyurgyev Zarity Ilona szerbenzenzai lakosnő Mária nevű leányát elrabolták és elrejtették. Szerbenzenzina községi bírójának csak erélyes közbejárása folytán engedték szabadon. A legények ellen megindították az eljárást.

— **Milyen idő lesz?** Meteor írja legújában: Csapadék e hónapban kevesebb képződött, mint a mennyinek a bolygók állásaiból következtetve képződnie kellett volna, pedig a 18 dik csomópont hatásköre az, amelyben a hideg maximuma vált, amit követőleg változatosabb, leginkább szeles, de általában még hideg időjárás követ s ezen befolyások alatt nagyobb mérvű hóesés is fejlődhetik, bár erre Ho dunknak földtávolság csökkentőleg hat. A 29-iki csomópont körül viharos változatok is várhatók. Januarius havának még hátra lévő csomópontjai: 26. és 29-re esnek. Februarius csomópontjai közül legerősebb hatásuk az 1., 4., 10., 15. és 28-ikiek. Az első csapadékos, a bolygóktól következtetve nagymérvű hóeséssel, a 4. enyhültebb jellegű, a 10-ik ismét mérsékelt hideg, míg a 15-iki száraz hideg, mely egyszersmind e hónap leghidegebb jellegű csomópontja. Ezt követőleg változó, inkább enyhült idő. A 28-iki szeles, esetleg viharos vagy espadékos jelleggel.

— **Gépészek vizsgálja.** A gőzgépezők és gőzkazánfűtők vizsgálata a Temesvárott szervezett bizottság által 1908. évi február hó 9-én délelőtt 8 órakor a m. kir. államvasutak műhelyépületében fog megtartatni. A vonatkozó, szabályszerűen felszerelt kérvények a m. kir. iparfelügyelőséghez, Temesvár (Józsefváros, Kültl-tér 2. sz.) címeze, legkésőbb a megelőző napon nyújtandók be.

Értékpapirhamisítás Nagybecskereken.

— Saját tudósítónktól. —

— január 21.

Szenzációs hamisítási ügy központja lett most Nagybecskerek. Egy helybeli építőmester magyar aranyjárdék-kötvényeket akart hamisítani s nem rajta mult, hogy a hamisítás ügyszólván az utolsó technikai aktusnál meghiúsult. A hamisításra ugyanis Budapesten rájöttek s a nyomozás szálai elvezették a budapesti rendőrséget Nagybecskerekre s itt kézre is kerítették a hamisítót Molnár István helybeli építőmester személyében. A bűneset nagy izgalmat kelt itt Nagybecskereken, mert ártatlan emberek is majdnem gyanuba keveredtek.

A szövevényes ügyről különben tudósítónk a következőkben számol be részletesen:

A budapesti vizsgálat.

A budapesti Wottitz-féle cinkográfiai műintézet a napokban értesítette az ottani rendőrséget, hogy ott egy Molnár István nevű ember, aki magát nagybecskereki mérnöknek adta ki, magyar aranyjárdékról készült fényképfölvételnek cinkográfiai uton való előállítását rendelte meg. A cég bemutatta a kitűnően készített fényképmásolatot, a megrendelővel folytatott levelezést, amire a budapesti rendőrség nyomában akcióba lépett. Az ügyet kiosztották dr. Sándor László kerületi kapitánynak, ahinek nevéhez sok nagyszabású bűnügy kiderítésének sikere fűződik. A kapitány nem sokat habozott, hanem magához vette a fővárosi rendőrség két legügyesebb titkos rendőreit, lovag Bialoskorski Gézá és Görlich Ferencet és velük tegnapelőtt leutazott Nagybecskerekre, hogy itt ki-nyomozza az állítólagos mérnököt.

Nyomozás Nagybecskereken.

A rendőrkapitány a titkos rendőrökkel tegnap a reggeli vonattal érkezett Nagybecskerekre. Itt rögtön fölkeresték Reitter Oszkár rendőrkapitányt s fölmutatva előtte a nyomozásra szóló nyílt rendeletet, a rendőrkapitány közreműködésével hamarosan megállapították, hogy a keresett „mérnök” Molnár István építőmester, aki egy helybeli magánmérnök irodájában van alkal-

Mint valami sóhaj lebbent ez el. A puha, meleg hangban volt valami szívbizsergető gyöngödség, — mi volt ez?

Mintha vilám lobbant volna. Mindent meglátott a multban. Mióta csak nálunk van, csak ő reá gondolt, csak vele foglalkozott, minden óháját megfigyelte. Persze a modortalan követelést visszautasította, de azért az övé, az övé volt.

Egyzserre térdre vetette magát s az ölébe tette fejét.

— Madelaine, kedves, szerelmemem... Milyen buta, vak, milyen szörnyű bárgyu is vagyok én.

A leány nem felelt, de fölemelte a fiú fejét s szenvedélyesen megcsókolta az ajkát.

— Igazán szeretsz, Madelaine?

— Reszkettem, hogy elárulom magam.

— Miért, Ma'?

— Nem bítam benned.

— Hogy szerethetél akkor, az erős a gyöngéd.

— A szerelem nem kérd, csak szeret.

— És a — „his mama”, mi volt az?

— Csak bambácska vagy te, az már igaz, Jeannot!

Hirtelen összeresztett:

— De Julie, mi lesz Julievel, Jean?

Ez nevetett.

— Küldök neki egy óriás doboz bombont.

Biztos vagyok benne, hogy jobban megőrül annak, mint nekem.

— És — a nagy szerelem?

— Oh, hisz arról én magam beszéltem, vigasztalni akartam magam, hogy ha te nem veszel komolyan, más megteszi.

— És ilyen könnyelműen dobod kockára két élet boldogságát?

Az ifju erős csókkal zárta le a szemrehányó ajkát s halkán sugta fölébe:

— Tudtam én, hogy a „his mama” az ő kis bambáját az utolsó pillanatban meg fogja menteni!

lreue Gerard.

mazva. A budapesti rendőrség kiküldöttjei erre elmentek a mérnöki irodába, ahol megtalálták Molnár Istvánt.

Ugy mutatkozta be neki, mint a Wottitz-cég megbízottai s előadták, hogy a megrendelt nyomtatványok elkészültek s magukkal hozták bemutatni. Molnár zavartan sugdosta nekik, hogy ne az irodában tárgyaljanak erről, hanem menjenek máshová. A rendőrség emberei erre rögtön készek voltak s együtt mentek el Molnárral. Az utcán azután egyre jobban megmagyarázták a gyanútan emberrel a dolgot, úgy hogy kész vallomás volt már a kezükben.

„Tessék beszélni!”

Beszélgés közben a budapesti rendőrök Molnárral a nagybecskereki rendőrség épülete elé értek. Itt egyszerre megáll Sándor László kapitány s a rendőrségi épületre mutatva így szól Molnárhoz:

— Tessék beszélni!

Molnár megfűdve néz rá, de mielőtt még kérdezősködhetett volna, a kapitány fölfedte a maga és társai kilétét s most már a törvény nevében invitálta be a rendőrségre Molnár.

A kelepcsébe került építőmester ellenkezés nélkül követte a rendőrtisztviselőket a rendőrségre, ahol csakhamar vallatásra fogták.

A beismerés.

Molnár eleinte ötlöt-hatolt, de azután hamisan beismerő vallomást tett. A fölmutatott levelekről elismerte, hogy ő írta, s hogy a cinkográfus tényleg ő rendelte meg a budapesti Wottitz-cégnél. Ugyancsak beismerte, hogy egy eredeti aranyjárdék kötvényről és annak szelvényeiről ő csináltatott fényképmásolatot Oldal István nagybecskereki fényképész műtermében. Vallomásában előadta, hogy tényleg akart hamis aranyjárdékokat készíttetni, de csak néhány darabot. Azokat sem értékesítés céljából, hanem azért, hogy esetleges nagyobb építési vállalkozásoknál ovadékkul felhasználja.

Házkutatások.

A budapesti rendőrség kiküldöttjei Molnár Istvánt a nagybecskereki rendőrség őrizetére bízta, őt maguk pedig első sorban Molnár aradáci-utcai lakására mentek s ott házkutatást tartottak.

A házkutatásnak csakhamar meg lett a kellő eredménye s a rendőrség Molnár lakásán megtalálta az értékpapirokhoz szükséges különleges papirosokat, a manipulációval kapcsolatos leveleket s a többi dolgokat.

A kutatók a talált tárgyakat magukhoz vették s azután Oldal István fényképészhez hajtottak, akit az első pillanatban részességgel gyanúsítottak.

Oldal persze nagy konsternációval fogadta a látogatókat s nem tudta megérteni, hogy miről van szó. Csakhamar kiderült, hogy a múlt év decemberében, amikor ő Kairóban járt s üzletében csak unokanővére és segédje, Jankovich Miklós volt, gyanútlanul elvállalták a Molnár által odahozott koronajárdéknak és szelvényeinek lefényképezését s miután a fényképek elkészültek, Molnár azokat elvitte. Nekik fogalmuk sem volt arról, hogy mire szolgál a fénykép s azt hitték, hogy valami privát kedvtelésre kell.

A rendőrség megbízottai mindazáltal házkutatást tartottak Oldalnál, de a legszorgosabb kutatásnak sem lett eredménye s nyilvánvalóvá lett, hogy Oldalék teljesen ártatlanok.

A hamisítás története.

A hamisítás története visszanyúl a múlt év végső szakába. Akkor támadt ugyanis ez az ezme Molnárnál, hogy a felesége tulajdonát képező aranyjárdékokat hamisítás útján megszozzorosítja — s állítása szerint — ezeket nagyobb vállalkozásoknál ovadékkul felhasználja. E célból gondosan tanulmányozta az aranyjárdék technikai kiállítását s mindenképpel olyan papírost igyekezett szerezni, mint a milyen az aranyjárdék papírja. A különleges kiállítású viznyomásu magyar koronával ellátott kékes zöldes színű papíros lefestése és leírása alapján ugyanolyan kiállítású papírost rendelt Riegler József Ede féle papírgyár részvénytársaságnál Száz darab ilyen papírost rendelt mint ipariskolai igazgató azon a címen, hogy a papíros iskolai bizonyítványokhoz kell. A Riegler-gyár el is készítette a kívánt papírost, amely teljesen hasonlít az aranyjárdék papírjához, s elküldte Molnárnak, aki átvette és kifizette.

Ezekre a papírosokra akarta most rányomtatni az aranyjárdék szövegét. Először Seprős Valtér nagybecskereki könyvnyomdászhoz fordult, aki azonban nem vállalkozott rá.

Erre Molnár fényképeket készíttette Oldal műtermében az aranyjárdékról, ami oly kitűnően sikerült, hogy a budapesti rendőrség első percében azt hitte, hogy nem is hamisítványról van szó, hanem eredeti kötvénymintákat loptak el az államnyomdából. Ebben az időben Oldal István távol volt Nagybecskerektől s helyettese gyanútlanul végeztette el a munkát Jankovich segéddel.

A fényképeket azután Molnár fölvitte

Wottitzhoz Budapestre s itt a fényképet cinkográfiai úton a papírosokra akarta rátételezni.

A Wottitz-cégnél azonban megakadt a további manipuláció, mert mint említettük, a cég följelentette a dolgot s így a rendőrség kezébe került az egész hamisítási ügy.

Molnár letartóztatása.

A rendőrségnél történt különböző kihallgatások után Sándor László rendőrkapitány Molnár Istvánt előzetes letartóztatásba helyezte s a ma esti vonattal az építőmestert Budapestre viszi, ahol tovább folytatják ellene a vizsgálatot.

Molnár István három hónappal ezelőtt nősült s egy özvegyasszonyt vett feleségül, aki most nagy kétségbeesésben van. Az egész történetről még csak álma sem volt s most annyira megrémült, hogy öngyilkosságot emleget. A rendőrség vigyázat is rá, nehogy a szegény asszony kétségbeesésében kárt tegyen magában.

A nagybecskereki nyomozás során a budapesti rendőrségnél kiváló segítségére volt a mi rendőrségünk s a budapesti rendőrtisztviselők a legnagyobb elismeréssel szóltak a mi rendőrségünk ügyességéről, különösen Reitter Oszkár rendőrkapitányról és azonkívül Kupuszárovcics Jenő alkaptányról is.

TÁVIRATOK.

Országgyűlés.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, január 22. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház mai ülésének a nevezetessége, hogy a házszabályrevíziót beterjesztették és napirendre tűzték. Egyébként ma is folytatták az ujoncjavaslat vitáját, amelynek ma eljutottak a végéhez.

A mai ülésen Justh Gyula elnökölt, aki alig husz képviselő jelenlétében nyitotta meg az ülést, míg a kormány részéről Andrassy Gyula gróf, Jekelfalussy Lajos és Darányi Ignác voltak jelen.

A jegyzőkönyv hitelesítése után Nagy Emil a koalíciós pártok nevében beterjesztette a házszabályrevízióra vonatkozó indítványt, amelyet a Ház a január 24-iki pénteki ülésre tűzött ki napirendre.

Ezután áttért a Ház az ujoncjavaslat tárgyalásának folytatására.

Ma elsőnek Leitner Adolf szólalt föl, aki a hadsereg szellemét kifogásolta.

E közben Lengyel Zoltán föláll s azt mondja, hogy a Ház nem tanácskozásképes. Kéri a jelenlevők megszámlálását.

Justh Gyula elnök kijelenti, hogy miután a vita már megkezdődött, a Ház tanácskozási képességének megállapítását nem lehet kérni. Azt a vita megkezdése előtt kell kérni.

Leitner Adolf erre folytatja beszédét s tovább bírálja a hadsereget, a katonai büntetőtörvénykönyvet, végül pedig kijelenti, hogy a javaslatot nem fogadja el.

Most Justh Gyula elnök jelenti, hogy miután több szónok feljegyezve nincs, az általános vitát berekeszti s következnek a záróbeszédok.

Moskovics Iván előadó az első zárószónok, aki cáfolja az elhangzott vádakat s védelmébe veszi a javaslatot. Kéri annak változatlan elfogadását.

Utána Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter szólal föl s reflektál a felszólalásokra. Visszautasítja a hadsereg szelleme ellen felngzott vádakat, majd jelenti, hogy a katonai büntetőtörvénykönyv revíziója legközelebb meglesz. A párbajt a hadseregben nem lehet eltörölni, míg az a polgári életben uralkodik, épp úgy a kauciót sem lehet eltörölni, mert azt a hadsereg érdeke kívánja. Miután még hangsúlyozza, hogy a hadseregben nincs különbség a katonák között, kéri, hogy az összes határozati javaslatok elvetésével, fogadják el a javaslatot.

Szünet után Lengyel Zoltán, majd Molnár Jenő és Farkasházi-Fischer Zsigmond beszéltek határozati javaslataik mellett.

Utánuk Jekelfalussy Lajos hon-

védelmi miniszter akart felszólalni, de az elnök nem engedi meg, mert fél 2 óra elmúlt s az interpellációkra kell áttérni.

Bozóky Árpád interpellációja következtetett volna, de kérésére az előrehaladott időre való tekintettel a Ház megengedte, hogy interpellációját a legközelebbi interpellációs napon terjeszthesse elő.

Ezzel az ülés véget ért.

— A főrendiház ülése. —

Budapest, január 22. (A „Torontál” ered. távirata.) A főrendiház ma délelőtti szintén tartott ülést Dessewffy Aurél gróf elnöklésével.

A főrendek ülése rövid volt s csak a pénzügyminiszter jelentésénél volt egy kis felszólalás.

Zselénszky Róbert gróf beszélt ugyanis s azt kifogásolta, hogy a pénzügyminiszter egyes hazai cégeknek konkurrenciát csinál.

Wekerle Sándor miniszterelnök és Szterényi József államtitkár magyarázó szavai után a jelentést tudomásul vették.

A képviselőházból átküldött többi összes javaslatokat vita nélkül egyhangulag fogadták el.

A házszabályrevízió.

Budapest, január 22. (A „Torontál” eredeti távirata.) Tegnap délután 4 órakor volt a parlamenti palota delegációs ülés-terében a házszabályrevízió tárgyában összehívott pártközi konferencia Justh Gyula képviselőházi elnök elnöklésével. Az értekezleten résztvettek a kormány összes tagjai, valamint az összes államtitkárok s a meghívott képviselők Hentaller Lajos, Polónyi Géza és a horvátok kivételével mind megjelentek.

Farkasházi Zsigmond kérde, hogy a házszabályrevízió tervezete fölött többséggel dönthet-e a konferencia?

Justh Gyula kijelenti, hogy most egyelőre csak tanácskozásról van szó s a döntésre vonatkozólag csak a tárgyalások befejezése után nyilatkozhat.

Farkasházi kifogásolja ezt, Nagy Ferenc államtitkár ellenben helyesli az elnök álláspontját.

Hentz Károly most felolvassa a tervezetet, majd Justh kérde, kíván-e valaki föl szólalni.

Háromszor is fölteszi a kérdést és senki sem válaszol. Végre Bánffy Dezső báró szólal föl. Mindenekelőtt csodálkozik, hogy a revízió barátai közül senki sem nyilatkozik. Ő egyébként a házszabályrevíziót szükségesnek tartja s már 1897-ben az ő házelnöksége idején is tanácskozás tárgyát képezte a revízió, de mert a kormány között és közte nagy ellentétek voltak, nem lett belőle semmi. Ugyancsak szó volt róla az ő miniszterelnöksége idejében is, de akkor sem lett belőle semmi. A revíziót egyébként szerinte Bécs akarja most is, mint az ő miniszterelnöksége idején. A revízióról most az a véleménye, hogy azt csak a választói reformmal junktimban lehet megcsinálni.

Andrassy Gyula gróf föltétlenül szükségesnek tartja a revíziót, mert a mai házszabályok rosszak s megakadályozzák a parlament munkásságát. Ezután Kmetty Károly fölolvassa ismeretes indítványát, amelyet föntart.

Nagy Emil javaslatot terjeszt elő, hogy a jelenlegi házszabályrevízió csak a jelen országgyűlésre a költségvetés, a fölhatalmazási törvény, az általános választói jogra és a belügyi kérdésekre birjon érvényesül s a végleges házszabályrevízió az általános választói jog letárgyalása után, de annak törvényerőre emelkedése előtt alkottassék meg.

Wekerle Sándor miniszterelnök, Bánffy Dezső báró s többek felszólalása után a konferencia véget ér azzal, hogy a házszabályrevízió tervezetét Nagy Emil módosításával terjesztik a képviselőház elé.

A horvát helyzet.

Budapest, január 22. (A Torontál eredeti távirata.) Mint Zágrábról sürgönyzik, több főispán ellen zajos tüntetések voltak. Így erősen tüntettek Károlyvárosban Vuchetich zágrábi főispán ellen, továbbá Jankovics pozsegi főispán ellen, akiket záptojással megdobáltak. Zágrábrban pedig az egyetemi ifjuság tüntetett a bán ellen.

Határidő-üzlet.

Budapest, január 22. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli záratkor a következő árakat jegyezték:

Buza (áprilisra 1908.)	25 36
Buza októberre 1908)	21 30
Rozs (áprilisra 1908.)	21 86
Rozs (októberre 1908.)	18 40
Zab (áprilisra 1908.)	16 50
Tengeri (májusra 1908.)	14 10

106/1608. sz.

103-3.3

Pályázati hirdetés.

Torontálmegyei csenei járáshoz tartozó Németh községben ujonnan rendszeresített szülésznői állásra ezennel pályázatot hirdetnek.

Felhívom a pályázni szándékozókat, hogy szülésznői oklevéllel és erkölcsi bizonyítvánnyal felszerelt kérvényeiket folyó évi február hó 15-éig hivatalomnál nyújtsák be.

A szülésznő javadalmazása: 1. a községi pénztárból utólagos havi részletekben fizetendő 150 korona évi fizetés; 1. minden szülésnél közreműködésért 2 korona, melyért a gyermekágyast 8 napig gondozni tartozik.

Hatóságilag igazolt szegények gondozásáért, illetve szülésnél közreműködésért díjat nem számíthat.

Csene, 1908. évi január hó 16.

Sztójanovics,
tb. főszolgabíró.

1128/1907. kig. szám. Dinyás község előjáróságától.

Hirdetés.

Dinyás község tulajdonát képező
vadászati jog

1908. évi február hó 3-án d. e. 8 órakor Dinyás község tanácstermében tartandó nyilvános szóbeli árverés útján a legtöbbet ígérőnek, az árverés jóváhagyásától számított 6 (hat) évre bérbe fog adni.

A kizártsági ár évenkénti haszonbér gyanánt 62 korona, melynek 10%-a bánatpénz fejében leteendő. Az önálló vadászterületek érintetlenek.

Bérlő tartozik a bérléssel való kimozdítás terhe alatt a vadállomány védelméről gondoskodni.

Utóajánlatok nem vétetnek figyelembe.

Dinyás, 1908. évi január 16.

104-3.3

Községelőjáróság.

MEGHIVÓ.

A nagyszentmiklósi népbank mint részvénytársaság Szerbnagyszentmiklóson f. évi február hó 16-ik napján d. e. 1/2 10 órakor az intézet helyiségében tartja

XXIII. rendes közgyűlését,

melyre a t. c. részvényesek ezennel tisztelettel meghívattak.

Tárgyalási sorrend:

1. Két jegyzőkönyvhitelítő kijelölése.
2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése a lefolyt üzletéről.
3. Az évi zármérleg jóváhagyása, a felmentvény megadása és a tiszta jövedelem feletti intézkedés.
4. Az alapszabályok 49. §-ának megváltoztatása.
5. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság szabályszerű kiegészítése, illetve megválasztása.

Simonsich Géza, elnök.

Azon részvényes vagy képviselője, ki szavazati jogosultságát érvényesíteni akarja, köteles az alapszabályok 43. §-a értelmében két hónap óta nevére átírt részvényeit a megtartandó közgyűlés előtt az intézetnél elismervény mellett letenni.

Mérleg-számla. Vagyron: Pénztár: 23471'85; Váltó- és kötvénytárca: 710701'29; Ingatlanok: 18678'55; Előlegek kézizálogok- és értékpapírokra 6211'—; Adások és pénzüzetek: 8800'79; Értékpapírok: 40627'55; Letart-számla: 2520'—; Összesen: 811010'55 korona. Teher: Részvényalaptőke: 200000'—; Tartalék-alap: 29000'—; Külön tartalék-alap: 2500'—; Takarékbetétek: 332471'85; Visszlezámított váltók: 146777'—; Engedményezett kötvények: 62029'65; Letét-számla: 18280'33; Atmeneti-kamatok: 8200'—; Fel nem vett osztalék 138'—; Nyereség: 11613'72. Összesen: 811010'55 korona. Nagyszentmiklós, 1907. december hó 31-én. Bayer J. F. s. k., igazgató. Piffkó Mihály s. k., könyvvezető. Mattlza József s. k., pénztárnok. Jelen mérleg-számla általunk, mint felügyelők által a fő- és mellékkönyvekkel összehasonlítván, helyesnek találtott. Nagyszentmiklós, 1908. évi január hó 17-én. A felügyelő-bizottság: Fullajtár István s. k. Kotzó László s. k. Müller János s. k. Mansz János s. k. (110-1.1)

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekéről.
Érvényes 1907. október hó 1-től.

Érkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra:

Temesvár, Versecz, Zombolyáról: délelőtt 9 óra 33 p.
Pancsováról: délután 5 óra 40 p.
Budapest-Szegedről: reggel 7 óra 18 p.; délután 5 óra 33 perc.

Szegedről: (motorkocsi) d. e. 9 óra 47 perc.

Budapest-Nagykikindáról: este 9 óra 48 p.

b) A nagybecskerek-bégapart pályaudvarra:

Zombolyáról, Verseczről, Alibunáról és Temesvárról: este 8 óra 05 p.

Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 30 p.

Pancsováról: reggel 8 óra 27 p.

Zombolyáról: (keskenyvágányu vonal) reggel 8 óra 23 p.
este 7 óra 05 p.

Césktelekről: (keskenyvágányu vonal) délután 4 ó. 29

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:

Pancsovára: délelőtt 8 óra 10 p.; este 7 óra 5 p.
Szeged-Budapestre: d. e. 10 óra 10 p.; este 6 óra 46

Szegedre: (motorkocsi) d. u. 1 óra.

Nagykikinda-Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:

Zombolya, Temesvár, Versecz: délután 4 óra 35 p.
Temesvár, Versecz, Antalfalva-Pancsova és Alibunára
reggel 3 óra 33 p.

Zombolyára: (keskenyvágányu vonal) reggel 3 óra 58 p.
délután 5 óra 26 p.

Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délelőtt 11 óra 38 p.

Césktelekre: (keskenyvágányu vonal) délelőtt 11 óra 55 p.

Módosról-Temesvárra: minden kedden, pénteken és vasárnapon 2 óra 10 p. délután.

Temesvárról-Módosig: minden kedden pénteken és vasárnapon indul Temesvárról 11 óra délelőtt.

Teljesen elkülönített
butorozott

garçonlakás

villanyvilágítással kiadó.

Deák Ferenc-utca 7.

27-x.8

NYOMDÁSZ-
TANULÓNAK

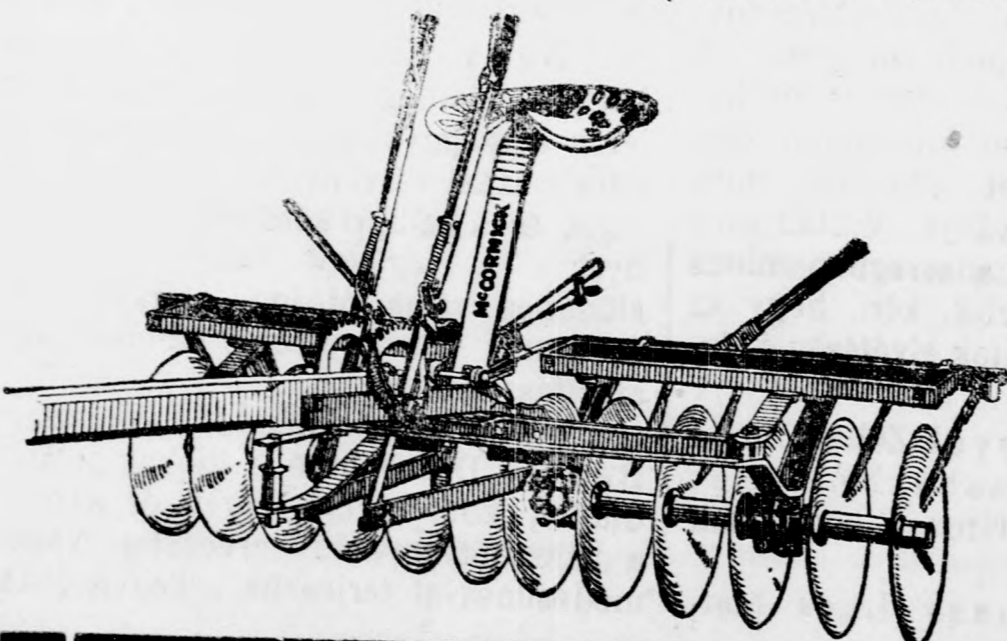
egy jó családból való
fiu azonnal felvétetik.
Bővebbet e lap kiadó-
hivatalában.

52-x.5

Vezérképviselői a

Hofherr és Schrantz cséplőgépgarnitúráinak és gazdasági gépeinek
Ganz és Tsa r. t. motorai, malomborendezései és gőzekéinek
Mc. Cormick aratógépei és gazdasági gépeknek.

Cséplőgépek átalakítása a legujabb szerkezetre.

Locomobilok átalakítása magánjárokra.

Javítások, öntvények gyorsan és olcsón elkészítetnek.

Technikai cikkek, olajok, tömör zsír a legjobb minőségben.

Iroda: Telefon 106.

Gyár: Telefon 51.

Nagybecskereki gépgyár vas- és fémöntőde

Braun és Prandell.

15-15.5

Meghívó.**Az ittebei takarékpénztár részvénytársaság**

1908. évi február hó 7-én délelőtt 9 órakor

XII. évi rendes közgyűlését

tartja, melyre a t. c. részvényesek ezennel meghivatnak.

Tárgysorozat:

1. Jegyzőkönyvhitelítők választása.
2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése és a felmentvény megadása.
3. A tiszta nyereség hovatartozásáról határozat.
4. 4 igazgatósági tag választása 3 évre és felügyelő-bizottság választása 1 évre.
5. Netáni indítványok.

Az igazgatóság.

20. §. Minden részvényes köteles, ha a közgyűlésen megjelenni szándékozik, részvényeit három nappal a közgyűlés előtt tértívny mellett a társasági pénztárba letenni. A közgyűlésnél való részvételnél ezen tértívny igazolványul szolgál.

Az ittebei takarékpénztár részvénytársaság 1907. évi zárszámadása.

Vagyon.	Zármérleg.		Teher.	
Pénztári számla — — — — —	20059	71	Tőke-számla — — — — —	150000 —
Váltó-számla — — — — —	857086	36	Tartalékalap-számla — — — — —	48245 —
Kölcsön-számla — — — — —	48423	—	Betét-számla — — — — —	354805 08
Giró-számla — — — — —	32768	93	Visszleszámitolási-számla — — — — —	394835 50
Folyó-számla — — — — —	9507	59	Osztalék-számla — — — — —	196 —
Értékpapír-számla — — — — —	300	—	Folyó-számla — — — — —	803 43
Butor-számla — — — — —	600	—	Nyeremény-számla — — — — —	133 76
Ingtalan-számla — — — — —	9500	—	Átmeneti kamat — — — — —	9624 91
Adó tulfizetés — — — — —	1524	83	Tiszta nyereség mint egyenleg — — — — —	21126 74
	979770	42		979770 42

Tartozik.	Veszteség- és nyereség-számla.		Követel.	
Fizetések-számla — — — — —	6740	—	Kamat és dijszámla — — — — —	76545 93
Dij-számla — — — — —	624	—	Házbér-számla — — — — —	109 66
Betétkamata-számla — — — — —	14251	12	Átíratási díj-számla — — — — —	19 —
Betétkamataadó-számla — — — — —	1425	11	Mult évi nyereség-számla — — — — —	133 76
Visszleszámitolási kamata-számla — — — — —	25839	97		
Kezelési költség-számla — — — — —	1504	90		
Adó- és közköltség-számla — — — — —	4158	02		
Házbér-számla — — — — —	560	—		
Butor-számla leírás — — — — —	120	—		
Perköltség-számla — — — — —	324	73		
Mult évi nyereség-számla — — — — —	133	76		
Tiszta nyereség mint egyenleg — — — — —	21126	74		
	76808	35		76808 35

Kelt Szerb-Itteben, 1907. évi december hó 31-én.

Karaffy Ernő s. k.,
pénztárnok.Klein Mór s. k.,
könyvelő.Dr. Szántó A. s. k.,
igazgató.Jenovay Zoltán s. k.,
elnök.

A kereskedelmi törvény 195. §-a alapján az alólírt felügyelő-bizottság jelenté, hogy a fennebbi zárszámadást, illetve mérleget a könyvekkel és pénztári állapottal összehasonlítván, azokat minden tekintetben helyesnek találtuk.

Kelt Szerb-Itteben, 1908. évi január hó 18-án.

(108-1.1)

A felügyelő-bizottság:Deutsch Manó s. k.,
biz. tag.Dr. Handler Lázár s. k.,
biz. elnök.Lázár Antal s. k.,
biz. tag.

A „Torontálvármegyei Központi Hitelszövetkezet
mint az
Országos Központi Hitelszövetkezet tagja“
1907. évi

ZÁRSZÁMADÁSA

Vagyon.	Mérleg-számla.		Teher.	
Pénzkészlet — — — — —	19854	83	Befizetett üzletrészek — — —	435477 91
Váltókölcsonők — — — — —	620696	68	Takarékbetétek — — — — —	620535 64
Kötvénykölcsonők — — — — —	596951	—	Tartalékalap — — — — —	33012 94
Előlegek szövetkezetek felszerelésére	6971	33	Tartozások folyó számlán — —	4641 48
Betét elhelyezés a szövetkezeteknél	46790	74	Fel nem vett osztalék — — —	2107 04
Betét elhelyezés az Országos Köz- ponti Hitelszövetkezetnél — —	29049	90	Átmeneti kamatok — — — — —	17479 55
Központi üzletrészek — — — — —	2200	—	Átmeneti költségek — — — — —	3881 35
Követelések folyó számlán — —	6158	33	Allamsegély maradványa — —	1623 64
M. kir. postatakarékpénztár — —	538	30	Visszleszámított váltók — — —	209307 —
Ingatlanok — — — — —	22191	02	1907. évi tiszta nyeresemény — —	1328066 55
Berendezés leírás után — — —	1500	—		27158 58
Az 1908. évet terhelő kifizetett kamat	2323	—		
		1355225 13		
		1355225 13		1355225 13

Tartozik.	Nyeresemény- és veszteség-számla.		Követel.	
Üzleti költségek (lakbér, fűtés, vilá- gítás, könyvek, nyomtatványok)	4989	31	Kamatjövedelem — — — — —	90093 82
Tiszti fizetés és tiszteletdíj — —	12301	68	Ingatlanok jövedelme — — —	901 85
Takarékbetétek kamatai — — — —	31817	72	Beíratási és átíratási díjak — —	165 —
Betét kamatadó — — — — —	3181	77		91160 67
Adó — — — — —	3736	90		
Visszleszámítási kamatok — — —	7017	21		
Váltó leírás — — — — —	620	—		
Berendezésből leírás — — — — —	337	50		
Tiszta nyeresemény — — — — —		27158 58		
		64002 09		
		91160 67		91160 67

Nagybecskerek, 1908. évi január hó 1-én.

Wattay-Pelbárt Endre s. k., főkönyvelő.

Az igazgatóság:

Dr. Magyar Károly s. k. Poroszkay s. k., elnök. Marton Andor s. k. Keszler Ferenc s. k. Rigó István s. k.
Dr. Kuszing János s. k. Jankó s. k. Dr. Riesz s. k. Kiss Kálmán s. k. Popovits-Pécsi Szilárd s. k.

Megvizsgáltuk és helyesnek találtuk.

Nagybecskerek, 1908. január hó 1-én.

(100-1.1)

A felügyelő-bizottság:

Mayer Rezső s. k. Thury Mihály s. k. Mencer Lipót s. k., elnök. Keresztes Aladár s. k.

Nyomatott Pleitz Fer. Pál kiadónál Nagybecskereken.